

51 מחיילי מלחמת ששת-הימים אשר נלחמו מעבר לצוֹ-התפקיד ודרישת-החובה אחי, גיבורי התהילה

ורץ עמו ברגל 12 קילומטר כדי להביאו לתחנת איסוף-נסגעים. מתוך אלפי מעשי הגבורה שהתגלו במלחמת ששת-הימים, הגיעו לוועדה 640 המלצות. 377 מהן נפסלו. 122 יקבלו ציונים לשבח מידי מפקדי החטיבות שלהם. 89 יקבלו ציונים לשבח מידי מפקדי החטיבות שלהם. 89 יקבלו ציונים לשבח מידי מפקדי החטיבות שלהם.

ללא נינוני סקס מיוחדים במינום וללא מציעדים צבאיים, ישבו 30 הזוכים בציונים לשבח ובני משפחותיהם של 21 הצלילים שנהרגו, בגן השושנים בקריה, שם הוענקה להם תודתה של האומה במניחת קלף צנועה.

הבנו של סגן אורי ישראלי, מפקד מחלקת רגלים, שנהרג מדרום לחוף יוניס, מקבל מידי הרמטכ"ל יצחק רבין את תעודת הציון לשבח של אביו, ישראלי זכה בצל"ש על שבהיותו פצוע המשך להילחם, ואירגן את חילוץם של פצועי יחידתו.

לוי צל"ש מידי אלופר-הפקוד שלהם. ורק 51 זכו לציון לשבח הגבוה ביותר — זה הניתן על-ידי הרמטכ"ל. השבוע, בגן השושנים שבקריה התל-אביבי

רמטכ"ל השבוע ציון לשבח, לא היו אולי גיבורים במושגים המקובלים בדעת-הקהל. הטייס שהפיל שישה מיגים, צלף-הטנקים ש"השמיד במרדיו שני תריסרי טנקים של ה-אוייב או אפילו חייל הרגלי שבקצת רימוך עשן הניס צוות טנק מצרי, הם לפי קניי המידה המקובלים גיבורים אפופר-תהילה יור-תר מהחובש אשר חיפה בגופו על הפצוע אותו חבש תחת אש, ושנהרג משום כך מרסיס-פגו שהתפוצץ לידו.

הוועדה הצבאית בראשותו של ראש אגף המטה הכללי אלוף רחבעם זאבי, אשר בח"ה את 51 הראויים לצל"שים, לא רק הכי-תירה את הגיבורים, אלא גם קבעה את ה-נורמות של הגבורה.

גיבורי מלחמת ששת-הימים נבחרו אמנם בזכות ביצועי מעשי גבורה בלתי-רגילים, העוה בלתי-רגילה, התנודות בלתי-רגילה, גילוי כוח-סבל בלתי-מצופה, או מעשים מובהקים של אחוזת לוחמים. אבל כאלה ניתן היה למצוא למאות ולאלפים בין לוחמי תשכ"ז.

הצלילים של הרמטכ"ל הוענקו רק למע-שים של ביצועים אישיים שיש בהם דוגמה מחנכת: מעשים של אנשים פרטיים שראו כאילו גורל המערכה והמלחמה כולה מוטל בידיהם ולא היססו להגשים את עצמם עד הסוף.

זוהי הסיבה שמתוך 51 הצלילים, 21 הם חללים. 16 נוספים נפצעו תוך ביצוע המעשה עבירו זכו בציון לשבח ולמרות זאת הם שיכו להילחם ולבצע את שהוטל עליהם ב-טרם נפצעו, מעבר לצו התפקיד ודרישות החובה. שלושה טייסים ומפקד זוללת אחר, זכו בצל"שים אם כי הם עצמם לא נפצעו, אך כלי המלחמה שלהם נפגעו ולמרות זאת המשיכו במשימתם.

רק עשרה יצאו שלמים מן הקרבות בהם השתתפו, ולא לה הוענק ציון לשבח בעיקר על גילוי אומץ-לב בלתי-רגיל, למעלה מן הנדרש מבן-אנוש. רובם גרבו במעשי ה-גבורה שלהם להכרעת הקרבות בהם הש-תתפו.

כלי תגזיהווי

תהליך המינוח של הענקת ה-צל"שים הוא מסובך ביותר. הוא מתחיל בדרג הנמוך ביותר. בתום המלחמה כינסו המפקדים מדרגים של מפקד מחלקה ומעלה את לוחמיהם לתחקירים אישיים על שאירע להם במהלך הקרבות.

כל מעשה-גבורה שנראה למנהל התחקיר, הועבר לדרג גבוה יותר. בצורה זו היה אולי מקום לעיוותים. כי מה שנראה למפקד אחד כמעשה-גבורה יוצא-דופן, יכול להיות אחר בעיני מפקד אחר כמשהו מובן מאליו. רוב הדיווחים לדרגים הגבוהים נעשו ב-כתב. במיקרים כאלה יכול היה חוסר-כשרון בכתובה להאפיל על מעשה-הגבורה של מבצעו. אם מפקד אחד המליץ להעניק צל"ש לפיקודו משום שהוא חילץ פצוע תחת אש, לא היה בניסוח זה להצביע על משהו מיוחד. מכל חייל מצפים שיחלץ חבר פצוע תחת אש.

אך יש הבדל בין אחד שמחלץ פצוע כשיריים עליו ברובה מטוח של חצי קילו-מטר ועליו רק לגרור את הפצוע למרחק של מטרים ספורים אל המחסה, לבין אחד שמחלץ פצוע תחת הפגזה ארטילרית קשה.

12 איש קיבלו את אות הגבורה בעק-בות מלחמת העצמאות בתש"ח. 12 אלה היו היחידים עד כה במדינת יש-ראל שזכו בתואר גיבור-ישראל. ולפי חוק מיוחד שחקקה הכנסת, לא ניתן עוד התואר גיבור-ישראל לאיש.

בעקבות קאפריזה אישית של דויד בן-גוריון, נקבע כי צה"ל לא יעניק עוד עיטורי גבורה לגיבוריו או מדליות. אות הגבורה הגבוה ביותר בצה"ל הפך מאז ציון לשבח מידי הרמטכ"ל (בראשי תיבות: צל"ש).

אף-על-פי-כן ספק אם משהו מגיבורי ישראל של תש"ח היה זוכה לצל"ש בתשכ"ז. לא משום שהם לא היו גיבורים, אלא מפני שאמתי-המידה של מעשי-גבורה השתנתה ב-מרוצת 20 השנה.

אפילו 36 החיילים שזכו בצל"שים ב-מיבצע קדש ב-1956, היו מוטלים בספק לגבי הזכיה באותו תואר השנה.

51 החיילים, אנשי הצבא הסדיר, צבא-הקבע והמילואים, להם הוענק ה-

אשה וילד אלמנתו ובנו של רב-סרן שמאי קפלן, שנהרג ביום הרביעי למלחמה כשפקד על פלוגת טנקים עד לגדותיה של התעלה, בטקס הענקת הציונים לשבח של הרמטכ"ל.

נשיא ערבי? לכן אני מציע מדינה פדרטיבית אחת ליהודים ולערביים. כל עוד ישראל מחזיקה בכל פלסטין, על גבולותיה הנוכחיים חייבת ממשלת ישראל: או להפוך את כל השטחים הללו למדינה אחת, בה שולט מישטר דמוקרטי אחיד, או לחלק את כל השטח הזה למדינות, או קנטונים, לפי דוגמת ארצות-הברית. במיקרה הראשון יבחרו לכנסת לפי ה-

עניינם של הפליטים ועניינה של הממשלה הישראלית בלבד. במשך עשרים שנה ניזונו ממשלות ערב על דמנו. ארצותיהן פרחו על גבינו, על גב הפליט הפלסטיני. באס! די! מספיק! אני שמח שממשלות-ערב התעשרו — אבל מעתה, שישאירו את התושבים הערביים ה-חיים תחת מישטר ישראלי — לפתור את ענייניהם בעצמם.